

Utgiftsområde 27

Avgiften till Europeiska unionen

Utgiftsområde 27 – Avgiften till Europeiska unionen

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.....	5
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	5
2.2	Utgiftsutveckling.....	5
2.3	Mål för utgiftsområdet.....	7
2.4	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	8
2.5	Resultatredovisning.....	8
2.6	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	10
2.7	Politikens inriktning	11
2.8	Budgetförslag.....	12
2.8.1	1:1 Avgiften till Europeiska unionen.....	12

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2024 (avsnitt 2.8.1).
2. Riksdagen anvisar anslaget för budgetåret 2024 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt tabell 1.1.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1 Avgiften till Europeiska unionen	40 744 809
Summa anslag inom utgiftsområdet	40 744 809

2 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Utgifterna inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen utgörs av Sveriges betalningar till Europeiska kommissionen för att finansiera EU-budgeten. Europeiska unionens allmänna budget beslutas årligen inom en flerårig budgetram. Den aktuella ramen omfattar perioden 2021–2027. EU-budgetens årliga utgifter och inkomster ska vara lika stora. EU-budgeten finansieras huvudsakligen genom avgifter från medlemsstaterna, vilket innebär att budgetens utgiftsnivå styr utvecklingen för utgiftsområdet.

Avgifterna som medlemsstaterna betalar in till kommissionen benämns Europeiska unionens egna medel och regleras i rådets beslut (EU, Euratom) 2020/2053 av den 14 december 2020 om systemet för Europeiska unionens egna medel och om upphävande av beslut 2014/335/EU, Euratom, det s.k. egna medelsbeslutet.

I det nuvarande systemet för egna medel finns det fyra typer av egna medel: traditionella egna medel (tulluppbörd), en mervärdesskattebaserad avgift, en avgift baserad på icke återvunna plastförpackningar och en avgift baserad på medlemsstaternas bruttonationalinkomst (BNI). De fyra olika typerna av egna medel utgör i sin tur de fyra olika avgiftskomponenter som tillsammans utgör respektive medlemsstats avgift till EU. De myndigheter som ansvarar för beräkning och inbetalning av Sveriges olika delposter (avgiftskomponenter) är Kammarkollegiet (den BNI-baserade avgiften), Naturvårdsverket (den plastbaserade avgiften), Skatteverket (den mervärdesskattebaserade avgiften) och Tullverket (tulluppbörden). Dessa myndigheter ska tillhandahålla medel för att betala EU-avgiften på ett konto hos Riksgäldskontoret.

I det nuvarande systemet för egna medel finns bestämmelser och begränsningsregler som gör att Sveriges avgift skiljer sig från de flesta andra medlemsstaters. Sverige har exempelvis en reduktion på den BNI-baserade avgiftskomponenten. Sveriges netto-reduktion beräknas under perioden 2021–2027 uppgå till 777 miljoner euro per år i 2018 års priser. Även Danmark, Nederländerna, Tyskland och Österrike har reduktioner på sina respektive BNI-baserade avgiftskomponenter.

2.2 Utgiftsutveckling

I tabell 2.1 redovisas utgiftsutvecklingen för utgiftsområdet. EU-avgiften har ökat från ca 37 683 miljoner kronor 2019 till ca 48 240 miljoner kronor 2022. Det beror delvis på att EU:s utgifter har ökat med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 och kriget i Ukraina, som därmed behöver finansieras med högre avgifter från medlemsstaterna. Den högre svenska avgiften beror också på att Sveriges ekonomi klarade sig bättre under pandemin och återhämtade sig initialt snabbare än många andra medlemsstaters. Detta har, i kombination med att Storbritannien lämnade EU, i sin tur gjort att Sveriges andel av EU:s totala BNI har ökat. Därmed har även Sveriges BNI-baserade avgift ökat. Detta beskrivs närmare i skrivelserna Årsredovisning för staten 2020 (skr. 2020/21:101 s. 158 och 159) och Årsredovisning för staten 2021 (skr. 2021/22:101 s. 162–164). I takt med att övriga medlemsstaters ekonomier har börjat återhämta sig från den ekonomiska kris som uppstått till följd av pandemin har den svenska BNI-andelen börjat sjunka jämfört med tidigare prognoser. Som en följd

av detta bedöms den svenska BNI-baserade avgiften bli lägre än vad som tidigare beräknats.

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Miljoner kronor

	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023 ¹	Prognos 2023	Förslag 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	52 262	48 240	45 870	43 358	40 745	52 173	52 882
Totalt för utgiftsområde 27							
Avgiften till Europeiska unionen	52 262	48 240	45 870	43 358	40 745	52 173	52 882

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2023 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Utfallet för 2022 var 4 022 miljoner lägre än för 2021 (ca 7,7 procent lägre). Detta berodde på att den BNI-baserade avgiften minskade med 6 329 miljoner för 2022 jämfört med 2021, vilket dock motverkades av att den mervärdesskattebaserade avgiften och tulluppbörden ökade mellan 2021 och 2022. EU:s utgifter blev marginellt högre 2022 jämfört med 2021. Anledningen till att Sveriges EU-avgift minskade trots att EU:s utgifter ökade var att EU:s intäkter i stället ökade från de övriga medlemsstaterna. Utfallet för 2022 blev 403 miljoner kronor högre än det anslag som riksdagen ursprungligen hade anvisat i statens budget. Den tullbaserade avgiften och den mervärdesskattebaserade avgiften ökade med ca 1 526 respektive ca 827 miljoner kronor mellan 2021 och 2022, medan den plastbaserade avgiften minskade med ca 45 miljoner kronor. Den tullbaserade avgiften ökade på grund av att den svenska importen från tredjeland ökade, vilket i sin tur ökade tullintäkterna. Den ökade importen förklaras bl.a. av att Storbritannien lämnade EU, vilket har inneburit att handel med Storbritannien fr.o.m. den 1 januari 2021 utgör handel med tredjeland.

I tabell 2.2 redovisas de faktorer som styr EU-avgiften under posten Övrigt. Prognosen för 2024 baseras på Europeiska kommissionens förslag till EU:s årsbudget för 2024. Av tabell 2.3 framgår att hela EU-avgiften utgörs av transfereringar i form av utbetalningar från Sverige till kommissionen för att finansiera EU-budgeten.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2024–2026 för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Miljoner kronor

	2024	2025	2026
Anvisat 2023¹	43 358	43 358	43 358
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer <i>varav BP24</i>			
Överföring till/från andra utgiftsområden			
Övrigt	-2 613	8 815	9 524
Ny utgiftsram	40 745	52 173	52 882

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2022 (bet. 2021/22:FIU1). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Tabell 2.3 Utgiftsram 2024 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Miljoner kronor

	2024
Transfereringar ¹	40 745
Summa utgiftsram	40 745

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2020 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

Det finns betydande risker för att Sveriges EU-avgift utvecklas på annat sätt än vad som förutses i prognosen. Sveriges avgift beror på storleken på EU:s faktiska utgifter och hur stor andel av EU:s utgifter som Sverige ska finansiera. Utgiftsprognosen försvåras också av att EU-budgetens utgiftsnivå vid vissa tillfällen justeras under det aktuella budgetåret genom antagandet av ändringsbudgetar. Därtill kan även tidpunkterna för antagandet och genomförandet av EU:s ändringsbudgetar påverka Sveriges avgift ett annat år än beslutsåret.

Kommissionen lade i december 2021 fram ett förslag om att introducera tre nya avgiftskomponenter: en baserad på EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS), en baserad på en mekanism för justering av koldioxidutsläpp vid EU:s yttre gräns och en baserad på medlemsstaternas intäkter från omfördelningen av beskattningsrätt avseende stora multinationella företags vinster. Under 2023 presenterade kommissionen ett förslag om avgiftskomponenter, som innehåller revideringar av förslagen från december 2021 och ett nytt förslag till temporär avgiftskomponent som baseras på en befintlig statistisk bas som avser en ungefärlig uppskattning av företagsvinster. Införandet av nya avgiftskomponenter minskar den andel av EU:s intäkter som kommer från medlemsstaternas BNI-baserade avgifter. Om de nya avgiftskomponenterna införs minskar således den andel av Sveriges avgift till EU som utgörs av den BNI-baserade avgiften. Om införandet av nya avgiftskomponenter innebär en ökning eller minskning av Sveriges avgift till EU är dock beroende av om Sveriges andel av beräkningsbasen för respektive ny avgiftskomponent blir större eller mindre i förhållande till Sveriges andel av medlemsstaternas sammanlagda BNI.

Hur stor andel av EU-budgeten som finansieras av Sverige påverkas, som framgår av avsnittet, bl.a. av hur Sveriges BNI utvecklar sig jämfört med övriga medlemsstaters BNI. Dessutom påverkas samtliga medlemsstaters EU-avgift av storleken på EU:s faktiska inkomster från den mervärdesskattebaserade avgiften, tulluppbörden och från avgiften baserad på mängden icke återvunna plastförpackningar. EU-avgiften för samtliga medlemsstater påverkas därmed av den ekonomiska utvecklingen i varje enskild medlemsstat. Initialt baseras Sveriges och andra medlemsstaters EU-avgift på prognoser för den ekonomiska utvecklingen. Beroende på hur väl de initiala prognoserna överensstämmer med utfallet, kan resultatet av tillämpningen av de gemensamma reglerna komma att avvika och respektive medlemsstats avgift behöva justeras.

2.3 Mål för utgiftsområdet

Målet för den svenska budgetpolitiken i EU är att prioritera gemensamma utmaningar som mer effektivt hanteras på EU-nivå än av de enskilda länderna vart för sig, exempelvis miljö och klimat, forskning, migration, säkerhet och att utveckla den inre marknaden. Målet innebär att Sverige ska verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, där utgifter med ett tydligt europeiskt mervärde prioriteras.

Målet innebär även att Sverige ska verka för en kostnadseffektiv användning av EU:s budgetmedel (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67).

2.4 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Regeringen uppnår målet för utgiftsområdet främst genom att förhandla om den fleråriga budgetramen, årsbudgeten och ändringsbudgetarna i Europeiska unionens råd samt genom rådets förhandlingar med Europaparlamentet. I förhandlingarna verkar regeringen för goda marginaler till utgiftstaken för åtaganden och betalningar, och för omprioriteringar inom fastställda ramar. Vidare agerar regeringen tillsammans med likasinnade länder för att försöka begränsa budgetpåverkan. Målet för utgiftsområdet styr även regeringens bedömning av om Europeiska kommissionen bör beviljas ansvarsfrihet. Regeringen samråder regelbundet med riksdagens EU-nämnd i frågor som rör årsbudgeten och den fleråriga budgetramen.

Resultatuppföljningen för EU-budgeten sköts främst av Europeiska revisionsrätten och kommissionen. Sverige röstar i den årliga ansvarsfrihetsprövningen med resultatuppföljningen som en viktig grund.

2.5 Resultatredovisning

EU-budgeten för 2022

Årsbudgeten för 2022 var den andra i budgetramen för perioden 2021–2027. Förhandlingarna om en ny flerårig budgetram avslutades under slutet av 2020 och ledde till en total utgiftsnivå för perioden 2021–2027 om 1 074,3 miljarder euro i åtaganden i 2018 års priser (1 114 miljarder euro inklusive specialinstrument utanför budgetramens tak). Överenskommelsen om den fleråriga budgetramen omfattar även ett återhämtningsinstrument som ligger utanför taket för den fleråriga budgetramen. Genom återhämtningsinstrumentet tillförs 750 miljarder euro i 2018 års priser under perioden 2021–2023 i syfte att motverka de negativa ekonomiska effekterna av spridningen av covid-19.

Utgifterna på EU-budgeten delas in i betalningsbemyndiganden (betalningar) och åtagandebemyndiganden (åtaganden). Betalningar motsvarar faktiska utgifter under ett budgetår, medan åtaganden som kommissionen kan ingå kan leda till betalningar från EU-budgeten såväl det aktuella budgetåret som kommande år.

I den ursprungliga antagna budgeten för 2022 uppgick de beräknade åtagandena till 169,5 miljarder euro och betalningarna till 170,6 miljarder euro. Den antagna budgeten reviderades därefter genom fem ändringsbudgetar. Åtagandena uppgick till 182,3 miljarder euro med beaktande av de antagna ändringsbudgetarna. Betalningarna minskade sammantaget till 170 miljarder euro.

Den första ändringsbudgeten år 2022 justerade de årliga utgiftsnivåerna i den fleråriga budgetramen för de fonder som ligger under delad förvaltning mellan Europeiska kommissionen och medlemsstaterna. Justeringen innebar att utgifter som var planerade under 2021 i stället flyttades fram till årsbudgetarna för de efterföljande åren, vilket ökade åtagandena med 12,2 miljarder euro i årsbudgeten för 2022. Detta hade en marginell effekt på Sveriges EU-avgift för 2022 och minskade den med 8 miljoner kronor jämfört med den antagna årsbudgeten för 2022. Den andra ändringsbudgeten justerade inkomsterna i budgeten genom att överföra 2021 års budgetöverskott på 3,2 miljarder euro till årsbudgeten för 2023. Detta minskade Sveriges EU-avgift för 2022 med 1,22 miljarder kronor jämfört med den antagna

årsbudgeten för 2022, och gjordes i enlighet med artikel 18.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012. Den tredje ändringsbudgeten tillförde 99,8 miljoner euro i åtaganden och 176 miljoner euro i betalningar i syfte att bistå medlemsstaterna i mottagandet av skyddsökande från Ukraina. Detta ökade Sveriges EU-avgift för 2022 med 66 miljoner kronor jämfört med den antagna årsbudgeten för 2022. I den fjärde ändringsbudgeten justerades inkomsterna i budgeten utifrån prognoserna för egna medel för 2022 års budget. Dessutom gjordes en justering av inkomsterna för bl.a. inbetalda bötesbelopp och Storbritanniens bidrag till EU. På utgiftssidan gjordes justeringar för att möjliggöra överföringar till kommissionens initiativ för att minska EU:s beroende av ryska fossila bränslen, REPowerEU, och en förlängning av mandatet för Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete, Eurojust, att samla in och bevara bevis rörande krigsförbrytelser. Den fjärde ändringsbudgeten minskade Sveriges EU-avgift för 2022 med 85 miljoner kronor jämfört med den antagna årsbudgeten för 2022. Den femte ändringsbudgeten tillförde 447,5 miljoner euro i åtaganden men minskade samtidigt betalningarna med 741,1 miljoner euro. De ökade åtagandena avsåg bl.a. försvars-satsningar om 83 miljoner euro, stöd till livsmedelsproducenter om 73,8 miljoner euro och ökade administrations- och pensionskostnader på grund av stigande inflation och energipriser om 163 miljoner euro. De minskade betalningarna berodde på lägre utgifter för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och programmet EU för hälsa. Detta minskade Sveriges EU-avgift för 2022 med 405 miljoner kronor jämfört med den antagna årsbudgeten för 2022. Sammantaget omfattade de antagna ändringsbudgeterna ökade åtaganden om totalt ca 12,8 miljarder euro och minskade betalningar om ca 0,6 miljarder euro.

Utöver ändringsbudgetarna tillfördes 718,5 miljoner euro från EU:s solidaritetsfond i stöd till Belgien, Grekland, Luxemburg, Nederländerna, Spanien, Tyskland och Österrike med anledning av de naturkatastrofer som drabbade länderna under 2021. Solidaritetsfonden har funnits sedan 2002 och ska möjliggöra snabbt stöd vid katastrofer som har en betydande negativ ekonomisk effekt, bl.a. naturkatastrofer. Stödet är tillgängligt för både medlemsstater och länder som förhandlar om anslutning till EU.

I tabell 2.4 beskrivs effekten av ändringar i EU-budgeten på Sveriges avgift till EU under 2022 och 2023.

Tabell 2.4 Avgiftseffekter 2022 och 2023 av ändringar i EU-budgeten 2022

Miljoner kronor

Ändring i EU-budgeten	Effekt på Sveriges avgift till EU under 2022	År ändringarna får effekt på utgiftsområdet
1	-8	2022 och efterföljande år
2	-1 220	2022
3	66	2022 och efterföljande år
4	-85	2022
5	-405	2022 och efterföljande år

Källa: Egna beräkningar där antagna förslag till ändringar i EU-budgeten jämförts med EU-budgeten exklusive föreslagna ändringar (Ändringskrivelse nr 1 till förslaget till den allmänna budgeten för 2022, COM(2021) 642 final).

Sveriges avgift till EU under 2022

Utfallet för den svenska EU-avgiften under 2022 blev 48 240 miljoner kronor (se tabell 2.5), vilket var högre än de medel som anvisades i statens budget. En mer

utförlig redogörelse för utfallet finns i regeringens skrivelse Årsredovisning för staten 2022 (skr. 2022/23:101 s. 180–182).

Tabell 2.5 Anslagna medel och utfall för 2022

Miljoner kronor

	Anslag	Ändringsbudget	Anslagskredit	Utfall
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	47 837		403	48 240
Totalt utgiftsområde 27	47 837			48 240

Källa: Årsredovisningen för staten 2022.

EU-budgeten för 2023

EU:s årsbudget för 2023 antogs av Europaparlamentet den 23 november 2022 och är den tredje i budgetramen för perioden 2021–2027.

Den antagna EU-budgeten (exklusive ändringsbudgetar) för 2023 uppgick till 186,6 miljarder euro i åtaganden och 168,6 miljarder euro i betalningar. Detta motsvarar en ökning avseende åtaganden med 2,4 procent jämfört med 2022 års budget (inklusive ändringsbudgetar i EU-budgeten) och en minskning avseende betalningar med 0,8 procent jämfört med 2022 års budget (inklusive ändringsbudgetar i EU-budgeten). Att betalningarna minskat jämfört med 2022 kan bl.a. förklaras av att programmen från den föregående programperioden (2014–2020) avslutas och därmed minskar utbetalningarna som härrör från den programperioden. Detta motverkas delvis av att programmen för den innevarande programperioden (2021–2027) har börjat genomföras. Genomförandet av programmen i den nuvarande programperioden sker således parallellt med att programmen från föregående programperiod avslutas och därmed härrör betalningarna från båda programperioderna. Ökningen av åtaganden för 2023 jämfört med 2022 beror bl.a. på att takten i genomförandet av programmen i den nuvarande perioden har ökat jämfört med föregående år.

2.6 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

I arbetet med EU:s årsbudget är det fortsatt av stor vikt att respektera de finansiella ramarna i den fleråriga budgetramen och verka för realistiska prognoser så att man undviker att mer medel budgeteras än vad som faktiskt används. Regeringen bedriver tillsammans med andra budgetrestriktiva medlemsstater löpande påverkansarbete för att säkerställa god budgetering.

För 2023 ökade åtagandena i EU-budgeten med 4,39 miljarder euro jämfört med 2022 (inklusive ändringar under pågående budgetår), vilket inte fullt ut är förenligt med Sveriges budgetrestriktiva linje.

EU:s årsbudget består av sju breda utgiftsområden som benämns budgetrubriker. Varje budgetrubrik innehåller underrubriker, som i sin tur innehåller olika program. Den budgetrubrik där åtagandena ökade mest under 2023 jämfört med 2022 var rubrik 2 Sammanhållning, resiliens och värden som ökade med 2,81 miljarder euro. Betydande öknings i åtaganden gjordes även för rubrik 3 Naturresurser och miljö, rubrik 4 Migration och gränsförvaltning, rubrik 5 Säkerhet och försvar och rubrik 7 Europeisk offentlig förvaltning. Åtagandena minskade endast för rubrik 1 Inre marknaden, innovation och digitalisering.

Betalningarna minskade med 1,39 miljarder euro för 2023 jämfört med 2022. Betalningarna under 2023 härrör dels från åtaganden gjorda under den föregående fleråriga budgetramen för 2014–2020 som ännu inte har lett till betalningar, dels från nya åtaganden gjorda i den innevarande fleråriga budgetramen för 2021–2027.

Regeringen har aktivt verkat för omprioriteringar inom den antagna budgeten och drivit en utgiftsrestriktiv linje. Under 2022 lade Sverige ned sin röst två gånger i budgetrelaterade frågor. Sverige lade ned sin röst gällande frågan att bevilja ansvarsfrihet till Europeiska kommissionen för genomförandet av 2020 års budget mot bakgrund av den bedömning som Europeiska revisionsrätten gjort avseende bl.a. en alltför hög felprocent i kommissionens verksamhet när det gäller ersättningsbaserade utgifter och felaktiga utbetalningar. Sverige lade även ned sin röst gällande antagandet av EU:s årsbudget för 2023, eftersom åtagandena översteg den nivå som föreslagits av kommissionen och därmed inte överensstämde med Sveriges restriktiva linje. I båda fallen antog emellertid Europeiska unionens råd förslagen med kvalificerad majoritet. Under 2022 röstade Sverige ja till ett antal utgiftsdrivande ändringsbudgetar för att finansiera insatser och åtgärder med anledning av Rysslands invasion av Ukraina. Ändringarna av EU-budgeten bedömdes vara förenliga med målen för utgiftsområdet, eftersom ett gemensamt agerande på EU-nivå för att hantera effekterna av Rysslands invasion ansågs motiverat.

Sverige har verkat för en bättre utformad och mer omfattande resultatuppföljning av EU-budgeten inom ramen för utgiftsområdets mål om ett effektivt användande av offentliga medel. Regeringen bedömer att målet har uppfyllts genom att Europeiska revisionsrätten och kommissionen fortsatt bedriver ett intensivt resultatuppföljningsarbete, vilket inte minst visat sig genom fler publicerade resultatrapporter. En mer utförlig redogörelse för hur regeringen resonerat inför omröstningar finns i skrivelsen Verksamheten i Europeiska unionen under 2022 (skr. 2022/23:115 bilaga 3).

Sammanfattningsvis bedöms resultaten inom området i huvudsak vara förenliga med målet för Sveriges budgetpolitik i EU.

2.7 Politikens inriktning

Sverige verkar för att det europeiska samarbetet ska möta aktuella utmaningar som unionen står inför. Sveriges grundläggande mål för EU-budgeten är, som tidigare redovisats, att återhållsamhet ska gälla för de gemensamma utgifterna, samt att EU-gemensamma utmaningar och ändamålsenliga program ska prioriteras, vilket ska möjliggöra för unionen att leva upp till ingångna åtaganden. Regeringen avser i enlighet med detta att verka för restriktivitet vid beredningen av kommande årsbudgetar. Effektivitet och kostnadskontroll kommer att präglade Sveriges inställning vid behandling av EU:s årsbudget och löpande EU-budgetrelaterade frågor, i syfte att program som ger ett europeiskt mervärde och rustar både EU och Sverige för framtiden ska kunna prioriteras. Vägledande för Sveriges agerande är vidare principerna om subsidiaritet, europeiskt mervärde, proportionalitet, resultatnriktning, kostnadseffektivitet och en sund ekonomisk förvaltning, där jämställdhetsintegrering utgör en del.

Enligt prognosen i maj 2023 beräknas avgiften till EU efter avdragen reduktion uppgå till ca 40 700 miljoner kronor 2024, ca 52 200 miljoner kronor 2025 och ca 52 900 miljoner kronor 2026. Sverige beräknas få en genomsnittlig reduktion av avgiften på ca 8 500–9 000 miljoner kronor per år 2021–2027.

Den 7 juni 2023 presenterade Europeiska kommissionen sitt förslag till årsbudget för 2024, som blir den fjärde i den fleråriga budgetramen för 2021–2027. Kommissionen har för 2024 föreslagit åtaganden på 189 300 miljoner euro (inklusive instrument utanför den fleråriga budgetramen), vilket skulle innebära en marginal om 367,9 miljoner euro i förhållande till åtagandetaket i enlighet med överenskommelsen om budgetramen för 2021–2027. Jämfört med årsbudgeten för 2023 minskar de föreslagna betalningarna för 2024 med 25 600 miljoner euro till 143 100 miljoner euro (inklusive

instrument utanför den fleråriga budgetramen), vilket ger en marginal om 30 600 miljoner euro i förhållande till betalningstaket. Detta motsvarar en minskning på 15,2 procent och beror på att åtagandena från den fleråriga budgetramen 2014–2020 håller på att avslutas samtidigt som utbetalningarna från budgetramen 2021–2027 har släpat efter till följd av försenad implementering av programmen inom framför allt sammanhållningspolitiken. Förseningarna förklarar också varför betalningstaken (143 100 miljoner euro) är lägre än åtagandetaken (189 300 miljoner euro) i kommissionens förslag till årsbudget för 2024. Utbetalningarna förväntas öka i takt med att programmen genomförs under de sista åren av den fleråriga budgetramen för 2021–2027.

Utöver den ordinarie budgetramen för 2024 föreslås dessutom 113 900 miljoner euro i åtaganden och 130 700 miljoner euro i betalningar inom ramen för EU:s återhämtningsinstrument Next Generation EU (NGEU). Medel inom NGEU är inte en del av den ordinarie EU-budgeten och årsbudgetförhandlingen. Inklusivt NGEU och övriga mindre instrument utanför den ordinarie budgetramen omfattar kommissionens förslag för 2024 totalt 299 500 miljoner euro i åtaganden och 297 000 miljoner euro i betalningar.

Förhandlingarna om årsbudgeten för 2024 pågår. Nivåerna för betalningar och åtaganden kan komma att förändras fram tills att budgeten slutligt fastställs. En överenskommelse mellan Europeiska unionens råd och Europaparlamentet om budgeten för 2024 kommer sannolikt att nås i november eller december 2023. Rådets position för 2024 innebär 188 600 miljoner euro i åtaganden och 142 500 miljoner euro i betalningar, vilket innebär en minskning med 772 miljoner euro respektive 515 miljoner euro jämfört med kommissionens förslag. Därtill pågår även förhandlingar om en halvtidsöversyn av den fleråriga budgetramen för 2021–2027. Utfallet av halvtidsöversynen kan komma att påverka utgiftsnivån på EU-budgeten och därmed även Sveriges EU-avgift.

I enlighet med vad som ovan anförts är restriktivitet en grundläggande hållning för regeringen i den fortsatta behandlingen av budgetförslaget för 2024. Detta innebär bl.a. att betalningsanslagen bör läggas på rimliga nivåer, att ändamålsenliga och effektiva program som ger ett tydligt europeiskt mervärde ska prioriteras samt att tillräckliga marginaler upprätthålls mellan årsbudgeten och utgiftstaken för både åtaganden och betalningar.

2.8 Budgetförslag

2.8.1 1:1 Avgiften till Europeiska unionen

Tabell 2.6 Anslagsutveckling 1:1 Avgiften till Europeiska unionen

Tusental kronor

2022	Utfall	48 239 731	Anslagssparande	-1 482 640
2023	Anslag	45 869 852 ¹	Utgiftsprognos	43 358 274
2024	Förslag	40 744 809		
2025	Beräknat	52 172 910		
2026	Beräknat	52 881 875		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2023 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för betalning av Sveriges avgift till Europeiska unionens allmänna budget. Anslaget får även användas för eventuella krav från

Europeiska kommissionen på dröjsmålsränta på grund av försenade inbetalningar av egna medel.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.7 Förändringar av anslagsnivån 2024–2026 för 1:1 Avgiften till Europeiska unionen

Tusental kronor	2024	2025	2026
Anvisat 2023¹	45 869 852	45 869 852	45 869 852
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Makroekonomisk utveckling			
Volymer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt	-5 125 043	6 303 058	7 012 023
Förslag/beräknat anslag	40 744 809	52 172 910	52 881 875

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2022 (bet. 2022/23:FIU1). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Sveriges avgift till EU-budgeten beräknas för 2024 uppgå till 40 744 809 000 kronor. EU-avgiftens avgiftskomponenters prognostiserade förändring mellan år redovisas under posten övrigt i tabell 2.7. Inkomster från den gemensamma tulltaxan utgör, som framgår av avsnitt 2.1, ett av EU:s egna medel och betalas in efter faktisk uppbörd. Medlemsstaterna får behålla 25 procent av tulluppbörden. Beloppen i tabell 2.6 avser inbetalningarna till Europeiska kommissionen efter avdrag för administrativa kostnader. Tulluppbörden redovisas under inkomsttitel 1511 *Tullmedel*. Regeringen beräknar att tullavgiften för 2024 kommer att uppgå till 7 376 miljoner kronor. Den mervärdesskattebaserade avgiftskomponenten beräknas som andel av medlemsstaternas mervärdesskattebas. Sveriges mervärdesskattebaserade avgift beräknas 2024 uppgå till 8 306 miljoner kronor. Avgiftskomponenten baserad på icke återvunna plastförpackningar beräknas 2024 uppgå till 1 432 miljoner kronor. Inklusivt den svenska reduktionen (se avsnitt 2.1) beräknas Sveriges BNI-baserade avgift under 2024 uppgå till 23 630 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att 40 744 809 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Avgiften till Europeiska unionen* för 2024. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 52 172 910 000 kronor respektive 52 881 875 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2024 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2024.

Skälen för regeringens förslag: Medlemsstaternas avgifter används för att finansiera EU-budgetens betalningar under innevarande år. De åtaganden som staten ingår på området avser EU-budgetens åtagandebemyndiganden för innevarande år, vilka kan resultera i betalningar både innevarande och kommande år. I kommissionens budgetförslag föreslås att åtagandebemyndiganden om 143 053 miljoner euro ska ställas till förfogande för 2024. I enlighet med beslutet om unionens egna medel beräknas Sverige under 2024 betala in ca 2,3 procent av medlemsstaternas totala inbetalda avgifter till EU för att finansiera årsbudgeten. Utöver medlemsstaternas inbetalda avgifter har EU även andra intäktskällor, men de är små i jämförelse med medlemsstaternas avgift. Av den anledningen kan huvuddelen av 2024 års budgets åtagandebemyndiganden på 143 053 miljoner euro antas finansieras av medlemsstaterna, varav ca 2,3 procent kommer att finansieras av Sverige. Förhandlingar om EU:s årsbudget

för 2024 pågår emellertid fortfarande och en budget kommer att antas först i slutet av 2023.

Regeringen bör därför bemyndigas att under 2024 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2024.